

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

卍 434

Հոր տեղը, աշխատուն թիւննիս փունճի չտանն
լու համար՝ լուծելու կերպերը յայտնելը զան
կ'առնենք, հետամուտներուն հետաքրքրութիւ
նը պանծը գտներու բաւական կարող ըլլալը յ
շեցնելով, (որոնցմէ մէկուն, թէ որ հետեւեալ բ
լոյ օրինակները մէկէն լուծելու ըլլա)՝ փարձ

գնու պոլիս գայ և շարունակե ի դործ գնել իւր գետադանական պաշտօնը :

— Ստեբա երկու նաւաւոր ուղերով մօտենալ ծխախոտի մաքսատանը , սկսան կռուիլ , վստն դի մէկը կ'ըսէր թէ ես առաջ պիտի մօտենամ . իսկ միւսը թէ ես առաջ պիտի մօտենամ . հետեւաբար կռիւր սաստկանալով՝ ասոնցմէ մէկը դանակը հանեց և իւր ընկերին փորը խոթեցով , սպաննեց իսկոյն : Սարգսսպանը անմիջապէս բռնուեցաւ և ոստիկանութեան բանտը դրուեցաւ :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՒ ԻՐ ԵՐ

ԱՅԳՂԻԱ . 14-26 Յունւարի : Քաղաքականութեան վերաբերեալ երեւելի լուր մը չկայ : Կորահաստատ ժողովը պաշտօնէից բարենախանձ եռանդեամբ ի դործ կը գնէ ամէն միջոցները ի յառաջդիմութիւն հայրենեայ ըստ ամենայն մասին , ուստի յիշեալ ժողովոյն ընթացքը ընդհանրապէս հասարակաց հաճութիւնը ստացած է :

— Պարս օլ թիւք օրագիրը՝ գեկտեմբերի 5ին վերջացեալ ամսոյն յայտարարական ցուցակը կը հրատարակէ : Կախընթաց ամսոյն մէջ Լեզգիս յէն դուրս ելած ապրանքայ արժէքը՝ 234588 լիւա սթէրլինա աւելի էր , բաղդատութեամբ անցեալ տարւոյն նոյն ամսոյն հետ . իսկ գեկտեմբերի 5ին վերջացեալ ամիսը՝ մի և նոյն բաղդատութեամբ 914478 լիւա սթէրլինա աւելի եղեր է , այսինքն 100 միլիոն 592590 զուգուշ :

Սեփ Իրիտանիայէն 1852 տարւոյն 11 ամսուան մէջ դուրս ելած ապրանքայ բոլոր գումարը 65349798 լիւա սթէրլինի կը հասնի . իսկ 1851 ա. մին նոյն 11 ամսուան մէջ դուրս ելածներուն գումարը 63314282 լիւա սթէրլինի հասած էր . ըսել է որ 2035516 լիւա առաւելութիւն մը կայ : Իսկ եթէ բաղդատելու ըլլամք 1850 տարւոյն նոյն միջոցին հետ , այս առաւելութիւնը 4949273 լիւա սթէրլինի կը հասնի : Այս հաշիւներէն կը տեսնուի որ Սեփ Իրիտանիոյ առաւելութիւնը տարրէ տարրի դարձանալու վրայ է :

— Սարսիլայի Սեփ Իրագիրը իւր թերթին մէջ՝ որ ի 21 յունւարի ըստ նոր տուածին , կ'ըսէ թէ ժառանգութեան իրաւունքը որ վճարեցաւ Լեզգիոյ գանձատան՝ Վոլենկիթի դքսին կտակին համար , 800000 լիւա սթէրլինի կը հասնի , այսինքն 88 միլիոն օսմանեան զուգուշ :

— Կըսուի թէ լոյս Տէրաուզ , այժմեան ընդհանուր կառավարիչը Լեզգիստանի , պիտի հրաժարուի իւր բարձր պաշտօնէն յուլիս ամսոյն մէջ , վեց տարի լման այս պաշտօնը ի դործ գնելէն ետեւ . և կը հաստատեն թէ Լեզգիստանի ընդհ.

հանուր կառավարութիւնը Կիւ-Վեթերը չըբսին պիտի յանձնուի :

ԳԱՂՂԻԱ . Փարիզ , 14-26 Յունւարի : Սայրաքաղաքիս այժմեան գլխաւոր լուրը՝ Կայսեր մօտաւոր ամուսնութեան հոգին է : Կաթոլիկ Նորորդ օրոշած է պատկուիլ ար Սոնթիֆօ սպանիացի մարքէզուհւոյն հետ . որուն համար խիստ մտադի և միանգամայն խիստ գեղեցիկ է կըսեն : Կայսրը այս գործոյն համար Վոլյեթիի պարտը ի ժողով հրաւիրեց ղեկարկելու , ապաքին երեսփոխանները և տէրութեան խորհրդանոցին անդամները , որոց պաշտօնական կերպիւ իմացուց իւր մտաց որոշումը և իւր ընտրութիւնը ի մասին իւր առնելու լծակցին : Այս առթիւ օրինաւոր ատենախօսութիւն մը ևս ըրաւ , որ հետեւեալ խօսքերով կը վերջանայ . « Զատ ժամանակ չանցած Կոթի-Տամ մայր եկեղեցին երթամ պիտի , ուր պիտի ներկայացնեմ զԿայսրուհին ժողովրդեան և զօրաց բանակին , որոց իմ վրաս ունեցած վստահութիւնը տեսնելով , երկբայով չունիմ թէ իրենց համակրական սէրն ևս ոյն անձին վրայ պիտի ըլլայ , զոր ես ընտրեցի և դուք Տէաքք , զանկա ճանաչելով , մեծապէս պիտի համոզուիք թէ Վերին Կախանաւութեան աղբեցութեամբը ըրած եմ այս ընտրութիւնը » :

Այս ատենախօսութիւնը , որ շատ անգամ ընդհատեցաւ ծափահարութիւններէն և Լեզգի Կայսր , Լեզգի Կայսրուհին աղաղակներէն , խորին տպաւորութիւն մը ըրաւ ժողովոյն վրայ :

— Ասեմաիայ Վերին փաշան պաշտօնական կերպիւ և փառաւոր հանդիսիւ ընդունուեցաւ Վոլյեթիի կայսերական պալատը , ուր յանձնեց Կաթոլիկ Կայսեր զվիշայական թուղթը օգոստոս փառ Սուլթանին , որ Իարձրագոյն Իրան դէսպան կըկարգէ զինքը Վաղդիոյ կառավարութեան բով : Այս առթիւ Կայսրը մեծ մարգարութիւն և մասնաւոր յարգանք ցոյց տուաւ օսմանեան տէրութեան փոխանորդին :

— Կայսերական հրովարտական օրոշեցաւ , որ այսուհետեւ գաղղիական ամէն ոսկի , արծաթ և պղինձ գրամոց վրայ՝ ուր Կաթոլիկին կենդանագիրը պիտի ըլլայ , և մէկ կողմէն գրուած պիտի ըլլայ այսպէս , Կաթոլիկ Վ . Կայսր . և միւս կողմը այս բառերը պիտի կարդացուին , Գաղղիական Կայսրութիւն :

Հեռագրական գծիւ Փարիզէն եկած լուրերը մինչև յունւարի 30 կը հասնին ըստ նոր տուածին : Եւրոյ Կայսեր ամուսնութեան հանգէսը կատարուեց : որուն ներկայ գտնուեցին բոլոր դեսպանները :

էն ի՞նչ ձայնի արձագանգներ կը լսուին :
18 . Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ՝ 124113 ը
և 256502 ը
և 381244 ը

761859 գումար մ'ընեն

- լու տեղ՝ միայն 9 ընեն :
- 19 . Ի՞նչ կ'ընեն Սաակի մօտ բառը ու Յ :
 - 20 . Կրնայ երկու գիրով Քնի մասնիչը գրուիլ :
 - 21 . Ի՞նչ ժամանակ եղանիմ բայը բոյս կ'ըլլայ :
 - 22 . Իրան մեր ազգը Հայկէն գրեթէ 300 տարի մը չափ առաջ՝ ուղկիքէ մը գիտես թէ սկսաւ արծարծիլ :
 - 23 . Ի՞նչու երիցուկները ապրիլ ամսոյն կը ծաղկին և գրեթէ նոյն ամսոյն կը մեռնին :
 - 24 . Որ եղանակն է որուն առջև եղած գաթաղութիւնը վերցուի յաջող է :
 - 25 . Որ թուոյնն է որ ինք գէշէ , անունը գէշի նշան , գէշ ձայն ունի ու գէշ կ'ուտէ , գէշ վրայ կ'ինայ , բայց գէշն մէջ չգրուի , գաւառէ կը փախչի ու գաւառէն չի գաւառի , և թէ որ փետուրները փոխվիսէ՝ որ գաւառի մէջ որ գտնուի , այն գաւառը ինքն է :
 - 26 . Յատկութեամբ մը վարդ նմանող գետեր ու ծովեր կան :
 - 27 . Ի՞նչու ամառը երբեմն իբրև ծեր է :
 - 28 . Որ ծերին նորեւ թուոյնն է , որ եօթը օրը հեղ մը թուիս կը նստի և այսքան հարիւր բժաւոր հաւկիթ ուծելով՝ խառնուի , ան

- փետրիկ , աներգիկ թուոյններ կը հանէ :
- 29 . Ի՞նչու Վաղդիայից իրենց բառերուն շատին ետեւէն արտասանութիւն մը կը գործնեն , որ լաւ բարեւոյն ետեւէն յարեն որ մեր տիկինները իրենց մայրաքաղաքը ըլլան նէ աղէկ զարգարուին :
 - 30 . Կողմին , ժողովին , սովին , ծովին , ուլին , հաւին , հովին գործիական հորովները ըսելու շնորհք ըրէ :
 - 31 . Սեր բերականութեան որ անդամին մասունքն են որոց մէկ մասը հիւանդութեամբ կը վերջանան , ու անոնցմէ մէկն ալ հիւանդութիւն է , և թէ որ վերջնայ՝ սկիզբով երկու կ'ըլլայ :
 - 32 . Թէ որ արեւ մէջ ու լիւն յիւնի կտորուանքներ հալեցնես ու խառնես , ի՞նչ երկու իւրար հակառակ բնութիւն ունեցող բաներ առաջ կուգան , այսինքն , այս ութէն որը փար կ'ինայ , որը վեր կ'ըլլէ :
 - 33 . Քանի անասուն տարի պետք է , որ մէկ հասուն և ասուն ծեր մ'ընեն :
 - 34 . Թէ որ մարդ անընդ մէջ կ'ըլլա ու մը տեսնէ՝ կամ ընդին մէջ միւս ըրալը երազէ ի՞նչ կը նշանակէ :
 - 35 . Սարգսս մարմնոյն որ բոլորած անդամն է , որ ինք իրեն զարդ կընայ ըլլալ , ու թէ որ զան իրմէ հանեա՝ ինք կ'ըլլէ և անունը անոր վրայ կընայ ձգել :

(Զարուակել ըլլայ պիտի :)

ՔԱՆԱՔԱՆ ԵՒ ԻՐ ԵՐ

Չմիւսնիս , 50 Յունւարի :

Իրագրոյս նախընթաց թուովը ծանուցիւք թէ թուուղի իւղալուծաւ Լճէտ անուն մէկը իւր սենեակին մէջ գլխատուած գտնուեցաւ : Այս մարդաստղանութեան հեղինակը , որ մահմէտական երիտասարդ սափրիչ մըն է , գիպուածով մը ձեռք անցաւ երբոր շոգենաւր մտած էր որ Կոստանդնուպոլիս երթայ : Տեղւոյս կառավարութեան առջև բերուելով , յիշեալ եղեռնագործը՝ շատ հարցմունքներէ ետեւ , պարտաւորեցաւ խոստովանիլ իւր մարդաստղանութիւնը :

— Երկուշաբթի օրը Յոյն կին մը իւր տանը վերի դասիկոնէն դժբաղդ գիպուածով մը վարի գաւիթը խնայով , քանի մը ժամու մէջ մեռաւ :

— Վերանկէն ամսոյս 14 թուով կը գրեն . « Եւ մանակէ մը ի վեր քաղաքիս մէջ անպակաս գոլութիւններ կը ըլլան , և դժբաղդաբար գործերը ձեռք չեն անցնիր : Ենցեալ շաբթու Պրանկաց թաղը մթերանոց մը բացին չորագործները , և այնտեղ գտնուած 6000 զէշի դրամը վերցուցին :

— Այսօրէն կը գրեն , թէ նոյն քաղաքին ապաւնութիւնը խիստ ցաւալի վիճակի մը մէջ կը գտնուի . գրեթէ ամէն օր գողութիւններ և աւազակութիւններ պակաս չեն : Այլև անցեալ շաբթու Լիճա ալլը ըսուած տեղը հրկիզութիւն մը պատահեց է , և 9-10 խանութ այրեց է :

— Թրեստի շաբաթական շոգենաւր , նմանապէս Սարսիլայի գաղղիական շոգենաւր , որ երէկ առաւօտ կըսպառէին , մինչև այս ժամն օր կէս օր է տակաւին չհասնելով , Եւրոպայի նորագոյն լուրեր չունիմք հրատարակելու :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՒ ԻՐ ԵՐ

Չմիւսնիս , 50 Յունւարի :

Լաւատիկ գլխաւոր վաճառմունքները , որ տեղի ունեցան երկու շաբաթուան մէջ , Կրեթէ 1500 հակ տորոն ծախուեցաւ 250-280 զուգուշի կենդինարը՝ ըստ տեսակին . բայց յայտնաւ տուած մ. բաղդաքիս մէջ 5000 հակէն աւելի անվաճառ տորոն կը գտնուի : Եւ իսկու կողով աֆիսն վաճառեցաւ 102-104 զէշի չէքին . և կը հաստատեն թէ 200 կողովի չափ դեռ անվաճառ աֆիսն կայ : Իսկուցիւր կուղուի , բայց քիչ ապրանք կայ : Սուսմը քիչ մը հանդարտութեան մէջ կը գտնուի այժմ . բայց անցեալ շաբթու 10 հազար քիլէի չափ ծախուեցաւ մինչև 48 զէշի քիլէն , նաւուն մէջ աւանդելու պայմանաւ Վատուական ձէթը 280 զէշի վաճառեցաւ կենդինարը : Լեզգիոյ տեւակ փալամուտը հանդարտութեան մէջ է . իսկ Թրեստի տեսակը միշտ կուղուի : Կրեթէ 200 խուրձ ձէհրի ծախուեցաւ 10 1/3-12 զէշի օխան ըստ տեսակին : Լաւ տեսակ խաշմէն դիւրալաւ ձառ է 650-680 զուգուշի հարիւր օխան :

Լեզգիոյ Կրամախիտան ,
Հինգիւն Կրամով ձաքիլէ :

Ինտոն 113 1/3-114
Սարսիլա 181-182
Թրեստ

ՉԱՆԱՔԱՆ ԵՒ ԻՐ ԵՐ

Քաղաքիս Հայոց հիւանդանոցին քով նոր բացուած Լաղէն մէջ Սըվալլէան թափուր աղային փան Կրեթէն շաբ գեպիւնը , որ Սանիսայի հանգոյցեալ Փափալէան Սեփ ան աղային սրադոսածն էր , իւր օրինաւոր ժառանգացը այսինքն իւր որդւոյն յետոյ կը ծախուի : Այս գեպիւնը , որ 18 կանգոն երես ունի և 35 կանգոն երկայնութիւն , քարին միայն հարիւր զոռոռ վարձ (իճաբէ) կը վճարէ սորբ Սեփալլէան Կալոյիս Կալաքիս : Ո՛վ որ միայն անի ծախու առնուլ յիշեալ գեպիւնը , ինչպիսեան պէղծիկութիւններ սպանաւ Լըջալուսոյ Լարատեան գրադուրն այս վաճառման վրայոյ :

Հրատարակիչ և տէր լրագրոյս ,
Պալա Պ . Պալալարեան :